

Generell informasjon

Ferd er et familieeid norsk investeringselskap som satser på verdiskapende eierskap i virksomheter og finansielle investeringer. I tillegg til den kommersielle virksomheten har konsernet et omfattende engasjement innenfor sosialt entreprenørskap. Ferd AS har hovedkontor i Strandveien 50, Lysaker.

Ferd er eiet av Johan H. Andresen med familie. Andresen er styrets leder.

Selskapets regnskaper for 2015 ble vedtatt av styret 21. april 2016.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Ferd AS avlegger konsernregnskapet i samsvar med "International Financial Reporting Standards (IFRS)" som er godkjent av EU.

Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Regnskapsprinsippene er konsistente for like transaksjoner i alle presenterte perioder, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

Konsolidering og konsernregnskap

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede økonomiske stillingen for morselskapet Ferd AS og enheter hvor Ferd direkte eller indirekte har kontroll. Ferd har kontroll over en investering dersom Ferd har beslutningsmakt over foretaket som det er investert i, er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning fra foretaket, og samtidig har mulighet til å bruke denne beslutningsmakt over foretaket til å påvirke den variable avkastningen.

Ikke-kontrollerende eierinteresser i datterselskaper vises som en del av egenkapitalen, men adskilt fra egenkapitalen som kan henføres til aksjonærene i Ferd AS. De ikke-kontrollerende eierinteressene måles enten til virkelig verdi eller til forholdsmessig andel av identifiserte netto eiendeler og gjeld. Prinsipp for måling av ikke-kontrollerende eierinteresser besluttet separat for hver transaksjon.

Datterselskaper konsolideres fra og med det tidspunkt konsernet oppnår kontroll og utelates fra konsolidering når kontroll opphører. Ved endring i eierandel i datterselskap uten endring av kontroll, regnskapsføres endringen som en egenkapitaltransaksjon. Differansen mellom vederlag og regnskapsført verdi av de ikke-kontrollerende eierinteresser innregnes direkte i egenkapitalen og henføres til aksjonærene i Ferd AS. Ved tap av kontroll fra regnes datterselskapets eiendeler, gjeld, ikke-kontrollerende eierinteresser og eventuelle akkumulerte omregningsdifferanser. Eventuelle gjenværende eierinteresser på tidspunkt for tap av kontroll måles til virkelig verdi og gevinst eller tap resultatføres.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender og urealisert fortjeneste mellom konsernselskaper er eliminert. Regnskap til datterselskaper omarbeides når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger regnskapsføres i henhold til oppkjøpsmetoden. Oppkjøpsmetoden innebærer identifisering av det overtakende foretak, fastsettelse av overtakelsestidspunktet, innregning og måling av de identifiserbare anskaffede eiendeler, de overtatte forpliktelser og eventuelle ikke-kontrollerende eierinteresser i det overtatte foretaket, og innregning og måling av goodwill eller gevinst fra kjøp på gunstige vilkår.

Eiendeler, overtatt gjeld og betingede forpliktelser overtatt eller pådratt vurderes til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Goodwill innregnes til summen av virkelig verdi av vederlaget, innregnet beløp på de ikke-kontrollerende eierinteressene og virkelig verdi på tidligere eierandeler, fratrukket netto identifiserbare eiendeler i virksomhetssammenslutningen. Direkte kostnader forbundet med oppkjøpet resultatføres.

Betingede vederlag fra konsernet innregnes til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Verdiendringer i det betingede vederlaget, som anses å være en finansiell forpliktelse etter IAS 39, innregnes i resultatet løpende. Ved trinnvise virksomhetssammenslutninger måles konsernets tidligere eierandel til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Verdijusteringen resultatføres.

Ikke videreført virksomhet

Dersom en vesentlig del av konsernets virksomhet er avhendet eller avtalt avhendet presenteres denne virksomheten som "Ikke videreført virksomhet" på egen linje i resultatregnskapet og i balansen. Dette medfører at alle andre presenterte tall er eksklusive den "ikke videreførte virksomhet". Sammenligningstallene for resultatposter blir omarbeidet i regnskap og i noter. Sammenligningstall for balanseposter og kontantstrømpstilling blir ikke omarbeidet.

Investeringer i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse innebærer at konsernet tar del i strategiske avgjørelser om selskapets økonomi og drift uten å ha kontroll over disse avgjørelsene. Betydelig innflytelse foreligger normalt for investeringer der konsernet har mellom 20 og 50 prosent av stemmeberettiget kapital.

Felleskontrollert virksomhet foreligger når virksomheten er regulert ved avtale som krever enstemmighet mellom deltakerne ved strategiske, finansielle og operasjonelle beslutninger.

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet klassifiseres som anleggsmiddel i balansen.

Unntaket fra bruk av egenkapitalmetoden i henhold til IAS 28 for investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet som eies av investeringsvirksomheter blir lagt til grunn for presentasjon av investeringene i forretningsområdet Ferd Capital. Disse investeringene innregnes til virkelig verdi med verdiendringer over resultat og klassifiseres som omløpsmidler i balansen.

Øvrige investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden. Egenkapitalmetoden innebærer at konsernets andel av årets over- eller underskudd i investeringen presenteres på egen linje i resultatoppstillingen. Balanseført verdi av investeringen tillegges Ferd's andel av totalresultatet i investeringen. Korreksjoner gjøres for å tilpasse regnskapsprinsippene til konsernets prinsipper. Balanseført verdi av investeringer i tilknyttede selskaper klassifiseres som "Investeringer etter egenkapitalmetoden" og inkluderer goodwill identifisert på overtakelsestidspunktet, redusert ved eventuelle senere nedskrivninger.

Salgsinntekter

Konsernets konsoliderte salgsinntekter stammer i hovedsak fra salg av et bredt spekter av varer både til industrien og til forbruker, leveranser av tjenester til oljesektoren, IT-tjenester og leveranser av emballasje og -systemer.

Inntekter fra varesalg regnskapsføres når gevinst- og tapspotensiale fra varen er overført til kunden, inntektene fra salget forventes å tilflyte selskapet og beløpets størrelse kan estimeres pålitelig. Inntekter ved tjenestesalg regnskapsføres etter hvert som tjenesten utføres, så fremt fremdrift i leveransen og tilhørende inntekter og kostnader kan måles pålitelig. Dersom kontraktene inneholder flere elementer, inntektsføres inntekter fra hvert delement separat så fremt overgang av risiko og kontroll kan vurderes separat for disse elementene. Kontrakter ved salg av fyllemaskiner og emballasje, henger kommersielt sammen og inntektsføring gjøres derfor for kontrakten samlet.

Salgsinntekter vurderes til virkelig verdi av vederlaget og presenteres netto etter fradrag for rabatter, merverdiavgift og andre typer offentlige avgifter.

Ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler beregnes gevinst eller tap ved salget ved å sammenholde salgssum med gjenværende balanseført verdi av det solgte driftsmiddelet. Beregnet gevinst/tap presenteres som del av henholdsvis andre driftsinntekter eller driftskostnader.

Omregning av utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta i de ulike enhetene i konsernet innregnes og måles i enhetens funksjonelle valuta på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til funksjonell valuta basert på balansedagens kurs. Gevinst og tap som følge av valutakursendringer innregnes i resultatet med unntak av valutaeffekter på lån i utenlandsk valuta som er utpekt som sikring av nettoinvestering, samt konsernmellomværende som anses å være en del av nettoinvesteringen. Disse valutaeffektene innregnes som andre inntekter og kostnader i totalresultatet inntil investeringen avhendes.

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som er den funksjonelle valuta til morselskapet. Ved konsolidering av datterselskaper i utenlandsk valuta omregnes resultatposter til norske kroner etter en veid gjennomsnittskurs for året. For balanseposter, inklusiv merverdier og goodwill, benyttes valutakurs på balansedagen. Omregningseffekter som oppstår ved konsolidering av utenlandske enheter innregnes som andre inntekter og kostnader i totalresultatet inntil datterselskapet avhendes.

Låneutgifter

Låneutgifter som er direkte henførbare til anskaffelse, tilvirkning eller produksjon av en eiendel som tar lang tid å ferdigstille for dens tilskattede bruk, legges til anskaffelseskost for eiendelen. Også for investeringseiendommer som måles til virkelig verdi aktiverer Ferd låneutgifter som påløper i utbyggingsperioden. Ferd aktiverer låneutgifter fra det tidspunkt aktiviteter for å forberede eiendelen for dens tiltenkte bruk er satt i gang og låneutgifter begynner å påløpe. Aktivering fortsetter frem til disse aktivitetene er fullførte. Dersom utviklingsprosjektet midlertidig settes på vent, aktiveres ikke låneutgifter i oppholdsperioden.

Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter utgjør en vesentlig del av Ferd-konsernets balanse og er av vesentlig betydning for konsernets

finansielle stilling og resultat. Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når konsernet blir part i instrumentets kontraktmessige forpliktelser og rettigheter. Alle finansielle instrumenter henføres til en av følgende kategorier, i samsvar med IAS 39, ved første gangs innregning:

- 1) Finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi og endringer i verdi inngår i resultatet
- 2) Utlån og fordringer
- 3) Finansielle forpliktelser

Finansielle instrumenter klassifiseres som eiet for handelsformål og inngår i kategori 1. Derivater klassifiseres til handelsformål, med mindre de er en del av sikring, en annen eiendel eller forpliktelse. Eiendelene i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler.

Klassifisering av finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendringer i resultatet i samsvar med IAS 39 kan også gjøres i henhold til "virkelig verdi opsjonen" i IAS 28.18. Instrumentet må ved førstegangs innregning vurderes til virkelig verdi med verdiendringer i resultatet og tilfredsstillende visse kriterier. Det sentrale grunnlag for anvendelse av "virkelig verdi opsjonen" er at en gruppe finansielle eiendeler og forpliktelser forvaltes på grunnlag av virkelig verdi og at ledelsen vurderer inntjeningen etter samme prinsipp.

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med faste eller bestemte betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer presenteres som kundefordringer, andre fordringer samt bankinnskudd i balansen.

Finansielle forpliktelser som ikke faller inn i kategorien eiet til handelsformål og som ikke vurderes til "virkelig verdi over resultatet" er klassifisert som andre forpliktelser. Leverandørgjeld og andre forpliktelser blir klassifisert som kortsiktig dersom gjelden forfaller innen ett år eller inngår i den ordinære driftssyklusen. Gjeld som har oppstått ved bruk av Ferd's lånefasilitet presenteres som langsiktig gjeld dersom Ferd både har mulighet til og intensjon om å rullere gjelden mer enn 12 måneder.

Innregning, måling og presentasjon av finansielle instrumenter i resultat og balanse

Kjøp og salg av finansielle instrumenter regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge instrumentet. Finansielle instrumenter fjernes fra balansen når de avtalte rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller overføres til en annen part. Tilsvarende fjernes finansielle instrumenter fra balansen når konsernet i hovedsak har overført risiko og gevinstpotensialet ved eierskapet.

Finansielle instrumenter til "virkelig verdi over resultatet" innregnes ved anskaffelse til verdi notert i markedet på balansedagen eller beregnet på grunnlag av målbare markedsforhold på balansedagen. Transaksjonsutgiftene resultatføres. I påfølgende perioder måles instrumentene til virkelig verdi i henhold til markedsverdi eller ved bruk av anerkjente beregningsmetoder. Verdiendringer innregnes i resultatet.

Utlån og fordringer måles ved første gangs innregning til virkelig verdi tillagt direkte transaksjonskostnader. I senere perioder måles eiendelene og forpliktelsene til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode, fratrukket eventuelt verdifall. Avsetning for verdifall gjøres for faktiske og mulige tap på krav. Konsernet gjennomgår regelmessig utestående fordringer og utarbeider estimater for tap som danner grunnlag for de regnskapsmessige avsetningene. Tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Finansielle forpliktelser klassifisert som andre forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode.

Gevinst og tap ved realisasjon av finansielle instrumenter, endringer i virkelig verdi samt renteinntekt resultatføres i den perioden de oppstår. Utbytteinntekter innregnes når konsernet har juridisk krav på utbyttet. Netto inntekter knyttet til de finansielle instrumentene klassifiseres som driftsinntekter og presenteres som "Inntekter fra finansielle investeringer".

Finansielle derivater og sikring

Konsernet benytter finansielle derivater for å redusere det økonomiske tapet ved ugunstige bevegelser i valutakurser eller renter. Finansielle derivater knyttet til en svært sannsynlig planlagt transaksjon (kontantstrømsikring) regnskapsføres i henhold til regelverket for sikringsbokføring når sikringsforholdet er dokumentert og oppfyller relevante krav til effektivitet. Ferd praktiserer ikke sikringsbokføring av derivater anskaffet for sikring av risiko i en balanseført eiendel eller forpliktelse. Derivater som ikke kvalifiserer for sikringsbokføring, blir regnskapsført som finansielle instrumenter til virkelig verdi og verdiendringer inngår i resultatet.

Kontantstrømsikring presenteres ved at endring i virkelig verdi på det finansielle derivatet som er benyttet som kontantstrømsikring innregnes som andre inntekter og kostnader i totalresultatet inntil den underliggende transaksjonen blir regnskapsført. Den ineffektive delen av sikringen resultatføres løpende.

Når sikringsinstrumentet utløper eller selges, den planlagte transaksjonen resultatføres eller når sikringen ikke lenger tilfredsstillende kriteriene for sikringsbokføring, resultatføres akkumulert effekt av sikringsforholdet.

Skatter

Skattekostnaden i resultatet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Skatt på poster ført mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet er også ført mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet, og skatt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden blir beregnet i samsvar med de lover og regler som er vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen. Betalbar skatt for perioden beregnes basert på skattegrunnlaget, som avviker fra Resultat før skatt på grunn av resultatposter som kommer til inntekt eller fradrag i en annen periode (midlertidige forskjeller) eller resultatposter som aldri kommer til beskatning (permanente forskjeller).

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi av eiendeler og gjeld samt skattevirkninger av underskudd til fremføring i konsernregnskapet på balansedagen. Det er ikke balanseført utsatt skatt knyttet til førstegangsinnregning av goodwill ved virksomhetssammenslutninger. Det balanseføres heller ikke utsatt skatt på førstegangsinnregning ved kjøp av investeringseiendommer dersom kjøp av datterforetak med investeringseiendom vurderes som kjøp av enkelteienendel.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge slik at de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes. Ved beregning av utsatt skatt og utsatt skattefordel benyttes vedtatte skattesatser ved slutten av rapporteringsperioden og nominelle beløp. Utsatt skatt og utsatt skattefordel innregnes netto når det foreligger juridisk rett til å motregne eiendeler og forpliktelser.

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto eiendeler i den oppkjøpte virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap klassifiseres som immateriell eiendel.

Goodwill testes årlig for verdifall, eller oftere hvis det er indikatorer på at beløpene kan ha vært utsatt for verdifall, og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke.

Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttet selskap er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på investeringen. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill vedrørende den solgte virksomheten.

Ved testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømgenererende enheter. Allokeringen skjer til de kontantstrømgenererende enheter eller grupper av kontantstrømgenererende enheter som forventes å få økonomiske fordeler av oppkjøpet.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler som er kjøpt separat balanseføres ved førstegangs innregning til anskaffelseskost. Immaterielle eiendeler som er anskaffet i en virksomhetssammenslutning balanseføres til virkelig verdi på sammenslutningstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres immaterielle eiendeler til kost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger.

Immaterielle eiendeler med bestemt levetid avskrives over forventet utnyttbar levetid. Normalt benyttes lineære avskrivningsprofiler, da dette normalt best reflekterer bruken av eiendelene. Dette vil gjelde for immaterielle eiendeler som software, kunderelasjoner, patenter og rettigheter og aktiverte utviklingskostnader. Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid avskrives ikke, men testes for nedskrivning årlig. Enkelte av konsernets balanseførte varemerker har ubestemt levetid.

Forskning, utvikling og andre internt genererte immaterielle eiendeler

Utgifter til forskning kostnadsføres løpende.

Internt genererte immaterielle eiendeler fra utvikling balanseføres dersom alle de følgende kriterier er oppfylt:

- 1) Eiendelen kan identifiseres
- 2) Ferd har både til hensikt og evne til å fullføre den immaterielle eiendelen, herunder at Ferd har tilstrekkelige tekniske, finansielle og andre ressurser til å fullføre utviklingen og til å ta i bruk eller selge den immaterielle eiendelen.
- 3) De tekniske forutsetningene for å fullføre den immaterielle eiendelen er kjente
- 4) Det er sannsynlig at eiendelen vil generere fremtidige kontantstrømmer
- 5) Utviklingskostnadene kan måles pålitelig

Internt genererte immaterielle eiendeler avskrives over utnyttbar levetid fra det tidspunkt eiendelene er tilgjengelig for bruk. Når kravet til balanseføring ikke er til stede, kostnadsføres utgiftene i perioden de er påløpt.

Varige driftsmidler

Investering i varige driftsmidler måles til anskaffelseskost, med fradrag for akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet, herunder lånekostnader. Påfølgende utgifter knyttet til driftsmiddelet balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler vil tilflyte konsernet og utgiften kan måles pålitelig, mens løpende vedlikehold resultatføres.

Varige driftsmidler avskrives systematisk over eiendelens utnyttbare levetid, normalt lineært. Varige driftsmidler som er aktivert under en finansiell leasing, blir avskrevet over det korteste av utnyttbar levetid og avtalt leieperioden. Dersom det finnes indikasjoner på at et driftsmiddel har falt i verdi, blir driftsmiddelet testet for nedskrivninger.

Nedskrivninger

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives, vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at framtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi. Dersom det foreligger indikatorer på mulig verdifall, foretas en vurdering av verdifall. Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men vurderes årlig for verdifall.

Ved vurdering av verdifall, beregnes eller estimeres først eiendelens gjenvinnbare beløp. Dersom det ikke er mulig å beregne gjenvinnbart beløp for en enkelteien del, beregnes gjenvinnbart beløp for den kontantgenererende enheten som eiendelen er en del av. En kontantgenererende enhet er den minste identifiserbare gruppen av eiendeler som genererer inngående kontantstrømmer som er uavhengige av inngående kontantstrømmer fra andre eiendeler eller grupper av eiendeler.

Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Virkelig verdi fratrukket salgsutgifter er det beløp som kan oppnås ved salg av en eiendel i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, med fradrag for salgsutgifter. Bruksverdi er nåverdien av fremtidige kontantstrømmer som forventes å skapes av fra en eiendel eller en kontantgenererende enhet. Dersom balanseført verdi overstiger gjenvinnbart beløp, resultatføres differansen som nedskrivning. Nedskrivninger reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Leieavtaler

Leieavtaler behandles enten som operasjonelle eller finansielle leieavtaler basert på det reelle innholdet i avtalene. Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap blir overført til leietaker, klassifiseres som finansielle leieavtaler. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle.

Leieobjekt og leieforpliktelse til utleier i finansielle leieavtaler hvor konsernet er leietaker blir ved leieperiodens begynnelse balanseført til det laveste av objektets virkelige verdi og minsteleiens nåverdi. Leiebetalingene blir fordelt mellom forpliktelsen og finanskostnader for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjenstående saldo. Variable og betingede leiebeløp resultatføres som driftskostnader etter hvert som de påløper. Leieobjektet knyttet til finansielle leieavtaler avskrives over den korteste av perioden for eiendelens utnyttbare levetid og leieavtalens løpetid, forutsatt at konsernet ikke overtar eierskapet til objektet på tidspunkt for opphør av leieavtale.

Finansielle leieavtaler hvor konsernet er utleier innregnes ved leieperiodens begynnelse som fordring tilsvarende konsernets nettoinvestering i leiekontrakten. Leiebetalingene blir fordelt mellom tilbakebetaling av hovedstol og finansinntekt. Finansinntekten beregnes og innregnes som en konstant periodisk avkastning på nettoinvestering over leieperioden. Direkte kostnader pådratt i forbindelse med å opprette leiekontrakten er inkludert i fordringens verdi.

Leievederlaget i operasjonelle leieavtaler resultatføres løpende og klassifiseres som andre driftskostnader.

Investeringseiendommer

Investeringseiendom er anskaffet for å oppnå langsiktig avkastning på utleie eller for å oppnå verdistigning, eller begge deler. På kjøpstidspunktet verdsettes investeringseiendom til anskaffelseskost inkludert transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres investeringseiendom til antatt virkelig verdi.

Virkelig verdi tilsvarende prisen vi ville oppnådd ved salg av eiendommen i en velordnet transaksjon til en ekstern part, gjennomført på balansedagen. Virkelig verdi fastsettes enten, basert på observerbare markedsverdier, som i realiteten forutsetter bud på eiendommen, eller en beregning som tar hensyn til leieinntekter fra inngåtte leiekontrakter, forutsetning om fremtidig leienivå basert på markeds situasjonen på balansedagen og for øvrig all informasjon vi har tilgjengelig om eiendommen og markedet eiendommen vil omsettes i. Ved beregningen legges til grunn at eiendommen brukes på beste mulige måte, altså den måten som er mest økonomisk lønnsom.

Inntekter fra investeringseiendom består av periodens netto verdiendring på investeringseiendommer samt leieinntekter i regnskapsperioden fratrukket eiendomsrelaterte kostnader i samme periode. Inntekter fra investeringseiendom klassifiseres som andre driftsinntekter.

Varer

Varelager vurderes til laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost for beholdninger er basert på FIFO- metoden. For ferdigtilvirkede varer og varer under tilvirkning består anskaffelseskost av utgifter til produktutforming, materialforbruk, direkte lønnskostnader og andre direkte kostnader. Netto realisasjonsverdi er estimert salgpris fratrukket

variable kostnader for ferdigstilling og salg.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige og lett omsettelige investeringer med inntil 3 måneder løpetid. Bundne midler inngår også her. Trekk på kassekreditt er i balansen presentert som kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner. I kontantstrømoppstillingen er trekk på kassekreditt inkludert i kontanter og kontantekvivalenter.

Pensjonskostnader og pensjonsmidler/-forpliktelser

Ytelsesbaserte ordninger

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer den pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonen fastsettes normalt som en andel av den ansattes lønn. Konsernets netto forpliktelse fra ytelsesbaserte pensjonsordninger er beregnet separat for hver plan. Forpliktelsen beregnes av aktuar og er et estimat på framtidige ytelser som ansatte har opptjent på balansedagen som følge av deres tjeneste i inneværende og tidligere perioder. Ytelsene er neddiskontert til nåverdi redusert med virkelig verdi av pensjonsmidler.

Den delen av periodens netto pensjonskostnad som består av årets pensjonsopptjening, avkortning og oppgjør av pensjonsordninger, planendringer samt periodisert arbeidsgiveravgift, inkluderes i lønnskostnader i den perioden den ansatte har jobbet og dermed opptjent pensjonsrettighetene, mens netto rentekostnad på pensjonsforpliktelsen fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene resultatføres som finanskostnader i samme periode. Positive og negative estimatavvik føres som andre inntekter og kostnader i totalresultatet i den perioden de er identifisert.

Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid når endringene ikke er innvunnet umiddelbart. Gevinster eller tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet når avkortningen eller oppgjøret inntreffer. En avkortning inntreffer når konsernet vedtar en vesentlig reduksjon av antall ansatte som omfattes av en ordning eller endrer vilkårene for en ytelsesbasert pensjonsordning slik at en vesentlig del av nåværende ansattes fremtidige opptjening ikke lenger kvalifiserer til ytelser eller bare kvalifiserer til reduserte ytelser.

Innskuddsbaserte ordninger

Forpliktelser til å yte innskudd til innskuddsbaserte pensjonsordninger innregnes som kostnader i resultatet når de ansatte har ytt tjenester som gir dem rett til innskuddet.

Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger når det eksisterer en forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlig at forpliktelsen vil komme til oppgjør og forpliktelsens størrelse kan måles pålitelig. Beløpet som innregnes som regnskapsmessig avsetning er beste estimat på balansedagen for vederlaget som vil kreves for å gjøre opp forpliktelsen, diskontert til nåverdi dersom effekten av diskontering er vesentlig.

Utbytte

Utbytte som foreslås av styret klassifiseres som egenkapital i regnskapet, og regnskapsføres som forpliktelse først når det er godkjent av aksjonærene i generalforsamling.

Segmenter

Ferd avlegger segmentrapportering i samsvar med IFRS 8. Ferd er et investeringsselskap og selskapets ledelse fatter beslutninger, følger opp og evaluerer beslutningene basert på verdiutviklingen og virkelig verdi på selskapets investeringer. Ferd skiller mellom forretningsområdene basert på investeringstype / mandat, kapitalallokering, ressursallokering og risikovurdering.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i konsernets resultat før skattekostnad for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis den ordinære driften, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten.

Nærstående parter

Parter anses å være nærstående hvis en part har kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse ovenfor den annen part. Parter er også nærstående dersom de er underlagt tredje persons eller foretaks felles kontroll, eventuelt hvor den ene parten er underlagt betydelig innflytelse og den andre felles kontroll. En person eller et nært medlem av en persons familie er nærstående dersom vedkommende har kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket. Selskaper kontrollert eller under felles kontroll av nøkkelpersoner i ledelsen anses også som nærstående part. Alle transaksjoner mellom nærstående parter gjennomføres i henhold til etablerte avtaler og prinsipper.

Nye regnskapsstandarder etter IFRS

Regnskapet er avlagt etter standarder utgitt av International Accounting Standards Board (IASB) og International Financial Reporting Standards - Interpretations Committee (IFRIC) som har ikrafttredelse for regnskapsår som starter 1.1.2015 eller tidligere.

Nye og reviderte standarder som er tatt i bruk av Ferd med virkning fra regnskapsåret 2015:

Ferd har ikke implementert nye standarder i 2015.

Nye og reviderte standarder som ikke er tatt i bruk av Ferd:

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 vil erstatte dagens IAS 39. Prosjektet er delt opp i flere faser. Første fase omhandler klassifikasjons- og målereglene. Klassifikasjons- og målereglene for finansielle forpliktelser i IAS 39 videreføres i all hovedsak. Bruk av amortisert kost og virkelig verdi videreføres som grunnlag for måling. Konkrete definerte instrumenter får krav om måling til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer ført mot utvidet resultat. Alle øvrige instrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultat.

Fase 2 omhandler nedskrivning av finansielle instrumenter, og med endringene følger en vridning fra å gjøre avsetninger for påløpte tap til forventede tap. Med den nye standarden er det altså ikke lenger behov for en konkret tapshendelse for at det skal gjøres avsetning for kredittap. Det skal gjøres avsetninger for estimerte tap og endringer i disse estimatene skal også løpende resultatføres. Endringen vil særlig ha konsekvenser for banker og utlånsvirksomheter, men også Ferd-konsernet, som har betydelige fordringer fra salg av varer og tjenester forventes berørt til en viss grad.

Fase 3 omhandler sikringsbokføring, og reglene i IFRS 9 er betydelig mer fleksible enn i IAS 39. Flere typer instrumenter kvalifiserer som sikringsinstrumenter, flere typer risiki kan sikres, og ikke minst er de strenge effektivitetskravene i IAS 39 lempet på. I stedet for å teste effektiviteten er det i IFRS 9 innført et prinsipp om en kvalitativ økonomisk sammenheng mellom sikringsinstrument, sikringsobjekt og risiko. Til gjengjeld er det innført flere notekrav knyttet til foretakets sikringsstrategi.

Implementeringsdato for IFRS 9 er satt for regnskaper som starter 1.1.2018, men EU har ikke godkjent bruk av standarden ennå. Ferd avventer foreløpig IFRS 9, men vil anvende IFRS 9 når den blir pliktig.

IFRS 15 Inntektsføring

IFRS 15 er en felles standard for regnskapsføring av inntekter fra kunder og erstatter IAS 18 Driftsinntekter, IAS 11 Anleggskontrakter, IFRIC 13 Kundelojalitetsprogrammer, IFRIC 15 Avtaler om bygging av fast eiendom, IFRIC 18 Overføring av eiendeler fra kunder og SIC 31 Byttehandel vedrørende reklametjenester. IFRS 15 omhandler kun inntekter fra kontrakter med kunder. Inntekter knyttet til gjelds- og egenkapitalinstrumenter, som tidligere var omfattet av IAS 18, er lagt under IAS 39 (og IFRS 9 når implementert).

Hovedprinsippet i IFRS 15 er at innregning av inntekter skal gjøres på en slik måte at inntektsføringen gir et riktig bilde av hvordan vederlag for leveranse av varer og tjenester tilflyter foretaket. IFRS 15 innfører en fem-trinns modell.

Standarden er mye mer omfattende og detaljert enn tidligere regelsett, og standarden inkluderer betydelig med retningslinjer og beskrivende eksempler for å hjelpe brukerne å tolke standarden riktig.

Standarden har fått ikrafttredelse for regnskapsår som begynner 1. januar 2018, men standarden er foreløpig ikke godkjent av EU. Implementeringen av standarden forventes å ha størst konsekvenser for de av Ferd's datterselskaper som leverer varer og tjenester, hvor leveransen består av sammensatte produkter.

IFRS 16 Leieavtaler

IFRS 16 erstatter eksisterende IFRS-standard for leieavtaler, IAS 17 Leieavtaler. IFRS 16 angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale, dvs. kunden (leietager) og tilbyder (utleier). Den nye standarden krever at leietager innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, noe som er en vesentlig endring fra dagens prinsipper. For utleier viderefører IFRS 16 i det alt vesentlige eksisterende prinsipper i IAS 17. I tråd med dette skal en utleier fortsette å klassifisere sine leieavtaler som operasjonelle eller finansielle leieavtaler, og regnskapsføre disse to typene leieavtaler forskjellig.

Standarden har fått ikrafttredelse for regnskapsår som begynner 1. januar 2019, men standarden er foreløpig ikke godkjent av EU. Standarden forventes å ha vesentlige konsekvenser for de av Ferd's datterselskaper som har store operasjonelle leieavtaler for driftsmidler benyttet i produksjonen av varer.